

Turvallisuusuhat ja konfliktinehkäisy

Kuvitellaan hetki, että luokkahuoneenne on maapallo pienoiskoossa. Sanotaan, että lähimpänä ikkunoita istuva viidesosa luokassa olevista oppilaista edustaa maailman etuoikeutettuja. He voivat jatkaa koulupäivää normaaliin tapaan, osallistua oppitunteihin ja nauttia muutaman tunnin päästä ravitsevan lounaan koulun ruokalassa. Sen sijaan muut luokassa olijat, jotka ajatusleikissämme edustavat maailman enemmistöä, joutuvat pärjäämään alle kymmenellä dollarilla päivässä kaikkien kulujensa kattamiseksi. Heistä monella ei ole mahdollisuutta koulunkäyntiin, ja riittävä ruoka, ilmaisesta lounaasta puhumattakaan, on osalle vain kaukainen haave.

Mieti nyt, missä sinä istut. Osuitko ikkunoiden viereen – vai epäonneksesi kenties juuri luokan vastakkaiselle puolelle? Tuntuuko jako oikeudenmukaiselta kaikkien näkökulmasta? Näetkö jo, kuinka tilanne voisi jossain vaiheessa johtaa levottomuuksien puhkeamiseen ryhmien sisällä ja välillä?

Nykymaailma on täynnä turvallisuusuhkia ilmastonmuutoksesta terroritekoihin. Jos kuitenkin pitäisi nimetä yksi uhka ylitse muiden, monen asiantuntijan valinta olisi köyhyys. Köyhyys kylvää epävakautta monella tasolla, ja sen kielteiset vaikutukset ovat hyvin kauaskantoisia. Köyhyyden rinnalle voisi nostaa myös epätasavertaisuuden, joka ruokkii tyytymättömyyttä ja kaunaa.

YK:n konfliktinehkäisyoiminnassa keskeistä on kansalaisten hyvinvoinnin, ihmisoikeuksien, kestävä ja oikeudenmukaisen kehityksen sekä hyvän hallintotavan edistäminen, sillä nämä tekijät nähdään pitkällä aikavälillä rauhan ja turvallisuuden tärkeimmiksi rakennuspuiksi.

Konfliktien ennaltaehkäisy on tärkeää ensisijaisesti inhimillisen kärsimyksen vähentämiseksi ja ihmishenkien säästämiseksi. On kuitenkin tunnustettu tosiseikka, että konfliktien ennaltaehkäisy säästää myös suuria summia rahaa, sillä konfliktinehkäisy on huomattavasti halvempaa kuin konfliktista toipumisen rahoittaminen. Itse sotatoimiin tuhlataan usein miljardeja dollareita.

Aseidenriisunta on tärkeä osa konfliktinehkäisyä. Maailman valtiot käyttävät asevarusteluun jopa 1200-1300 miljardia vuosittain, kun YK:n vuosituhattavoitteiden saavuttamiseen, kuten köyhyyden puolittamiseen ja peruskoulutuksen ulottamiseen kaikille, riittäisi arvioiden mukaan tästä vain noin reilun kymmenesosan suuruinen vuosittainen summa.

Maailma on täynnä turvallisuusuhkia, mutta samalla myös täynnä toivoa. Vuoden 2005 rauhannobelisti, kansainvälisen ydinenergiajärjestön johtaja Mohamed El-Baradei päätti Nobel-luentonsa seuraaviin sanoihin:

”Kuvittele, mitä tapahtuisi, jos kaikki maailman kansat käyttäisivät kehitykseen yhtä suuren summan kuin sotakoneiston rakentamiseen. Kuvittele maailma, jossa jokainen ihminen eläisi vapaana ja arvokkaasti. Kuvittele maailma, jossa itkisimme yhtä vuolaasti Darfurissa kuin Vancouverissa kuolevaa lasta. Kuvittele maailma, jossa sopisimme erimielisyytemme diplomatian ja vuoropuhelun keinoin pommien ja luotien sijasta. Kuvittele, jos ainoat jäljellä olevat ydinaseet olisivat muinaismuistoja museossa. Kuvittele, millaisen perinnön voisimme jättää lapsillemme. Kuvittele, että sellainen maailma on olottuvillamme.”

Hyvää koulupäivää sovinnon hengessä!